

Landschapskrant

REGIONAAL LANDSCHAP IJZER & POLDER

7e jaargang nr 2 | september 2010 | verschijnt 2x per jaar

Landschapsbedrijfsplan Lo-Reninge - Inge Mesuere

COLOFON

De Landschapskrant is een uitgave van het Regionaal Landschap IJzer & Polder vzw.

VBC De Otter

De Blankaart

Iepersteenweg 56

8600 Diksmuide

051 54 59 62

Het Regionaal Landschap IJzer & Polder vzw wordt financieel gesteund door het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap voor Ruimte & Erfgoed, de provincie West-Vlaanderen en de gemeenten Alveringem, Diksmuide, Houthulst, Koekelare, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge en Veurne.

De landschapskrant wordt gratis verspreid bij alle inwoners van deze gemeenten.

Oplage: 33.000 ex.

Werken mee aan deze uitgave:

Tekst: Henk Schaut, Valentijn Despeghel, Inge Mesuere, Isabel Wittevrongel, Klaas Bogaert, Kris Degraeve.

Foto's: Inge Mesuere, Luk Dombrecht, Kris Degraeve

Verantwoordelijke uitgever: Henk Schaut

Vormgeving en druk: Despierre Design - Houthulst / Lokeren

RAAD VAN BESTUUR REGIONAAL LANDSCHAP IJZER & POLDER vzw

Lies Laridon (provincie West-Vlaanderen) – Gerda Gheeraert (gemeente Alveringem) – Peter Bossu (stad Diksmuide) – Geert Van Exem (gemeente Houthulst) – Tom Pollentier (gemeente Koekelare) – Johan Braem (gemeente Kortemark) – Luc Vandamme (gemeente Langemark-Poelkapelle) – Johan Matthys (stad Lo-Reninge) – Robert Van Praet (stad Veurne) – Patrick Vanacker (WBE IJzervalleien) – Maarten Stuer (Boerenbond) – Wim Packet (vzw De Boot) – Raf Anseeuw (Natuurpunt IJzervallei) – Ann Top (Natuurpunt Westland) – Kris Degraeve (natuurwerkgroep De Kerkuil) – Guido Vandenbroucke (De Bron vzw) – Bernard Lootens (De Ruidenberg) – Kris Dekeyzer (Houtlandse Milieugroep).

Klerken op z'n Zondags

Tien om te zien

Dit najaar plaatsen we opnieuw een dorp uit het Regionaal Landschap IJzer & Polder in de schijnwerpers. Op zondag 10 oktober strijkt 'Op z'n Zondags' neer in Klerken. De unieke datum 10.10.10 vormt dé rode draad voor de activiteiten. In en rondom Klerken worden voor één dag - letterlijk - tien opmerkelijke plekken ingekaderd! Jong en oud kunnen wandelen, fietsen of meerijden met de huifkartram langs natuurlijk schoon, merkwaardig erfgoed en duurzame projecten. Traject 'Het Heuvelpad' (7,5km). Wie de tien plekken bezoekt, maakt kans op een mooie ecoprijs. Bezoekers die hun energiefactuur meebrengen, krijgen bovendien deskundig advies van een energieconsulent van ZonneWinDT vzw. De succesformule 'Op z'n Zondags' is aan zijn zesde jaargang toe en passeerde al in tien dorpen. De vorige editie hield halt in Koekelare.

PROGRAMMA van 13u30 tot 18u00

Knotsgekke wielervedstrijd voor jong en oud op 'Klerkenberg' - mini-expo De Perelaaromwegang - de Vredesmolen: verleden én toekomst - verteltheater - duurzaam woonadvies - 'natuurlijk schoon' - animatie ecokids - gezellige bar - muziek - ...

ONTHAAL:

Covemaekerspand - Willy Coppensplein, Klerken (Houthulst)

Meer informatie: www.rlijp.be of 051 54 59 62

ORGANISATIE:

Regionaal Landschap IJzer & Polder, Gemeente Houthulst, Provincie West-Vlaanderen, ZonneWinDT vzw, WTC De Heuvelrijders, De Landelijke Gilde Klerken, KWB Klerken, Gezinsbond Klerken, Fodiak, Vriendenkring Vredesmolen Klerken, Koninklijke fanfare Kunst en Vermaak.

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Landschapsplan

Diderik Clarebout uit Houthulst

Eind 2008 kocht Diderik Clarebout een boerderij met 6 ha grond langs de lepersteenweg te Houthulst. Diderik wou de hoeve omtoveren in een paradijs voor mens en dier. Hiervoor deed hij beroep op het Regionaal Landschap IJzer & Polder. Omdat de hoeve in een reliczone ligt en groter is dan 1 ha behoorde een landschapsplan tot de mogelijkheden. Een landschapsplan wordt gratis opgemaakt en voor de uitvoering kan men rekenen op financiële steun van het Agentschap Ruimte & Erfgoed. Een half jaar na de aanleg gaat landschapsanimator Valentijn Despeghel terug langs bij de eigenaar.

Hoe gaat het met de aanplantingen?

De aanplantingen afgelopen winter zijn uiterst vlot verlopen. In enkele dagen tijd werden 65 fruitbomen, 900 m houtkant, 300 m haag, 15 knotwilgen en 33 bomen aangeplant. Ik had niet gedacht dat dit zo vlug klaar zou zijn. Ondertussen groeit 99% van de plantjes. Slechts enkele plantjes overleefden niet.

Hebben jullie al nieuwe bewoners?

Voor de aanplantingen hadden we hier al verschillende vogels waargenomen zoals bruine kiekendief, patrijzen en een groene specht. Het valt wel op dat na het ruimen van de walgracht en de recente aanplantingen het aantal soorten serieus is toegenomen. Zo heb ik in mijn aanplantingen al veel kleine vogeltjes gezien o.a. een koppeltje geelgorzen. In de walgracht is er een explosie van kikkers en salamanders. Het is leuk dat mijn investeringen op korte tijd beginnen te lonen.

Wat waren de reacties van de burens?

Mijn eigendom is langs 3 zijden omgeven door akkerland. Op het moment van aanplanten waren de aanpalende landbouwers wat geschrokken. Ze dachten dat ik een bos ging aanplanten. Maar toen ik uitlegde dat het enkel over een houtkant ging, hadden ze hiervoor begrip. De houtkant werd op 2 m van de perceelsgrens aangeplant zodat ook wettelijk alles in orde is. Een goede communicatie is uiterst belangrijk bij de aanleg van een landschapsplan.

Wat vind je het leukste aan het hele project?

Mijn eigendom ligt naast het natuureservaat de Blankaart waardoor ik de overgang vorm tussen landbouw en natuur. Daarnaast ben ik van opleiding herborist waardoor ik nu mijn opgedane kennis kan omzetten in de praktijk. Ik kijk er naar uit om mijn 'landschapstuin' te beheren. Wat ik ook nog eens wil aanhalen is dat de uitvoering van de werken gebeurde door sociale tewerkstelling. De samenwerking verliep uitermate vlot waardoor ik dergelijke tewerkstellingsprojecten enkel maar kan aanmoedigen.

Zijn er ook nadelen?

Alles is vlot verlopen en als eigenaar had ik overal inspraak in. Ik kan voorlopig geen enkel nadeel opnoemen.

Wat brengt de toekomst?

De houtkanten rond mijn hoogstamboomgaard zorgen voor een ideaal microklimaat. Ik hoop in de toekomst dan ook heel wat fruit te kunnen oogsten van mijn fruitbomen. Een deel daarvan zou ik willen gebruiken om sappen van te maken. Het ander deel zou ik ter beschikking stellen voor zelfpluk. Dit wil zeggen dat mensen tegen een kleine vergoeding wat fruit kunnen komen plukken. Verder zou ik ook cursussen willen organiseren o.a. over het beheer van fruitbomen.

Wat vind je van ons huidig landschap Diderik?

Voor mij is het belangrijk dat er meer bomen en struiken worden aangeplant, want hoe meer natuurlijke elementen in het landschap hoe meer levensvreugde. En zeg nu zelf, niks is toch belangrijker dan gelukkig zijn.

Wil je meer informatie? Contacteer Valentijn Despeghel, landschapsanimator van het Regionaal Landschap IJzer & Polder, valentijn@rijp.be, 0477 64 06 59.

Sporen in het landschap

Ommetje?

Een ommetje is een korte wandellus rondom een landelijke dorpskern waardoor je je eigen omgeving beter leert kennen.

Tot in de jaren 50 van de vorige eeuw waren er veel mogelijkheden om je door velden en akkers te bewegen, bijvoorbeeld via kerkwegels en sentiers. Deze paden dienden als een vorm van vrijetijdsbesteding maar vooral als een manier om je te verplaatsen. Maar door ruilverkavelingen, uitbreidingen van bestaande woonkernen of omdat ze simpelweg niet meer werden gebruikt, verdwenen tal van voetwegels.

Tegen het einde van de 20ste eeuw werd het wandelen steeds populairder waardoor openbare instanties begonnen te investeren in wandelroutes, denk maar aan de GR-routes, provinciale en gemeentelijke wandelingen enz. Veel van deze wandelroutes passeren over restanten van kerkwegels. Voor veel senioren, zwangere vrouwen en mensen met fysieke beperkingen zijn de bestaande wandelroutes echter veel te lang.

Met het creëren van ommettes wil het Regionaal Landschap IJzer & Polder de nog bestaande kerkwegels en sentiers rondom de dorpkernen behouden en opnemen in kleinere wandellussen. Zo bieden we de mogelijkheid aan mensen met beperkingen om een wandeling in eigen streek te kunnen maken.

Vorig jaar sprong de gemeente Kortemark op de kar om mee te werken aan het eerste ommetje binnen het Regionaal Landschap IJzer & Polder. Het ommetje zou komen in Kortemark Elle. De bedoeling is om de bestaande kerkwegels wat op te frissen en te voorzien van bebording. Dit project zal worden uitgevoerd in het najaar van 2010.

Wil je meer informatie? Contacteer Valentijn Despeghel, landschapsanimator van het Regionaal Landschap IJzer & Polder, valentijn@rijp.be, 0477 64 06 59.

Snoeien

Leer zelf je fruitbomen snoeien!

Fruitboomgaarden waren vroeger niet weg te denken uit onze omgeving. De laatste decennia verdwenen ze echter stilaan uit het landschap. Tegenwoordig planten heel wat mensen opnieuw een fruitboomgaard aan omwille van de landschappelijke waarde, maar zeker ook om het lekkere fruit! Een goed onderhoud van de bomen is essentieel. Tijdig snoeien geeft de boom een mooie vorm, zorgt voor een rijke oogst en kan heel wat ziektes voorkomen. Tijdens deze kortlopende cursus leer je efficiënt

fruitbomen te onderhouden. Deze cursus is voor iedereen die graag zelf wil leren snoeien. De cursus bestaat uit 1 avondles die doorgaat op 17 februari en 2 praktijklessen. De locaties voor de praktijklessen worden meegedeeld op de eerste les.

Praktisch:

Donderdag 17 februari 2011

van 19u00 tot 22u00

VBC De Otter, lepersteenweg 56, 8600 Diksmuide

- Basisprincipes, winter- en zomersnoei, snoeien van jonge en oude bomen, veel voorkomende ziektes

Lesgever: Wouter Demey

Zaterdag 27 februari en

zaterdag 6 maart van 8u30 tot 12u30

- Praktijkles (locatie wordt op de eerste les meegedeeld, praktijkles gaat door in kleinere groepjes)

Wil je erbij zijn?

Inschrijven kan op 057 23 08 50

of bij isabel.wittevrongel@rlwh.be

Inschrijven kan tot en met 5 februari. Aantal deelnemers beperkt.

Deelname: 12 euro (Mensen die in het verleden al de theoretische lessen volgden kunnen ook inschrijven voor het praktijkgedeelte en betalen 8 euro). De inschrijving is definitief na overschrijving op het rekeningnummer 091-0125003-96 van Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, met vermelding 'snoeicursus'.

Deze activiteit is een samenwerking tussen het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, Regionaal Landschap IJzer & Polder, vzw 't Boerenlandschap. Met de steun van Ruimte & Erfgoed

In de kijker

Waterkronkels

Leerlingen 'trekken' massaal naar de poel

Van april tot juni 2010 maakten in onze regio 57 klassen of ruim 900 leerlingen uit het kleuter- en basisonderwijs een uitstap naar een poel of waterrijke plek in de buurt. Het natuur- en milieueducatieve programma 'Waterkronkels' was dit voorjaar aan zijn vijfde keer toe en er zit duidelijk nog geen sleet op. De zoektocht naar waterdiertjes of zuiver water onder begeleiding van een (natuur)gids is voor vele leerlingen een boeiend en leerrijk avontuur.

Juf Bettina trok met de vijfde klas van de gemeentelijke basisschool van Esen al voor de derde keer naar natuuratelier De Paddenpoel in Vleteren.

"Ik vond het zeer leuk, vooral omdat we zelf diertjes mochten opscheppen uit de poel. We mochten ook diertjes aanraken. Ik had een kikker op mijn arm, dat was een beetje glibberig. Ik heb ook zeer veel bijgeleerd over dingen die ik nog niet kende."

Laurence Cornelis

"Het was heel leuk, want de andere keer moesten we de hele tijd luisteren en kijken op papier. Maar nu mochten we de diertjes vasthouden en vissen. We hebben zelfs bloedzuigers mogen vasthouden! En ik mocht eerst..! En die bloedzuiger bleef aan je hand plakken en werd heel lang!"

Sylvie Vandemarcke.

Juf Isabelle en haar leerlingen van het eerste en tweede leerjaar van basisschool De Groene Campus namen voor het eerst deel en trokken naar een poel in Steenkerke. Zij kozen voor 'Floepje en het water' en kwamen terug met foto's en commentaar!

Ik vond het een erg leuk verhaal!

Floepje is grappig want hij kan stappen.

Vissen vangen met de netten vond ik erg leuk!

We zagen mooie dieren in de vijver!

De mevrouw was lief en leerde ons heel veel bij!

Dennis (2de lj)

Ik vond het heel leuk en ik wil het nog eens doen!
We hebben siroop met honing gedronken.
Ik heb een slakje gevestigd en kikkervisjes gezien!
De waterdiertjes hebben we gepakt met een lepel!
Klaar!

Lovely (1ste lj)

'Waterkronkels' kwam tot stand dankzij de samenwerking met verschillende partners. Ook volgend jaar organiseert het Regionaal Landschap IJzer & Polder een uitgebreid voorjaarsaanbod rond natuur en water.

Meer info? Contacteer Klaas Bogaert 051 54 59 62 of klaas@rlijp.be

Een kennismaking

Oeverwaluw

Beschrijving

De oeverwaluw is onze kleinste (12 cm) en minst bekende zwaluwsoort. In tegenstelling tot de huis- en boerenzwaluw zoekt de oeverwaluw minder de omgeving van de mens op maar eerder de waterkant.

De oeverwaluw is bovenaan donker zandbruin, onderaan wit met een bruine borstband. Kenmerkend is ook z'n droog, raspend geluid. Verder heeft ook de oeverwaluw een gevorkte staart en korte pootjes.

Leefgebied

Oeverwaluwen zijn kolonievogels en komen in heel Europa voor. Ze ontbreken in berggebieden en bossen en zijn meestal verbonden met waterrijke gebieden. In april tot eind mei komen deze trekvogels aan. Soms broeden 50 koppels of meer in één kolonie.

De oeverwaluw trekt eind augustus of begin september terug naar Afrika.

Voedsel

Net als de andere zwaluwen heeft ook de oeverwaluw een kleine snavel maar een grote mondholte waardoor hij gemakkelijk insecten kan vangen en opslaan.

De oeverwaluw vangt uitsluitend vliegende insecten als voedsel.

Nest

Oeverwaluwen nestelen in zelf gegraven holen, oorspronkelijk in steile natuurlijke oeverwanden, nu meer en meer in de omgevingen van zandontginningen, depots van aannemers van grondwerken, grote bouwputten van infrastructuurwerken, ...

Slechts een klein deel van de populatie nestelt in Vlaanderen nog in afgekalfde rivieroeveren.

De uitgegraven holen kunnen tot 1 m lang zijn. Aan het einde van deze tunnel bevindt zich de nestkamer die bekleed wordt met wat veertjes en grasstengels. Het legsel bestaat uit 4-5 eieren die na slechts 12 tot 16 dagen uitkomen. Na drie weken zijn de jongen oeverwaluwen vliegvlug. Normaal hebben oeverwaluwen twee legsels.

Huidige toestand

De populatie oeverwaluwen gaat in Vlaanderen achteruit wegens beperkt beschikbaarheid van steile wanden. Het aantal koppels wordt geschat op 6.000 tot 7.500. In onze regio komen er ieder jaar enkele kolonies tot stand.

Wat hebben oeverwaluwen nodig ?

nestplaats oeverwaluw

Insecten als voedsel voor hun jongen in lente en zomer
Duizenden insecten worden gevangen en als voedsel naar de jongen gebracht. Vooral boven het wateroppervlak jaagt de oeverwaluw op insecten.

Veilige en duurzame nestgelegenheid

De oeverwaluw verkiest zoals vele andere vogels vaak natuurlijke nestplaatsen (afgekalfde oevers) boven kunstmatige. Het in stand houden van deze kolonies is dan ook een must. Langs de IJzer

vind je her en der nog enkele plaatsen waar oeverwaluwen broeden in de oever van de rivier. Deze plaatsen houden vaak niet lang stand aangezien de oever vaak terug begroeid raakt (cfr oevers ter hoogte van Mannekensvere). Zonder periodiek onderhoud (begroeiing korthouden, wand verversen) loopt het aantal nestgangen na enkele jaren sterk achteruit. Ook waterpeilschommelingen hinderen de vogels waardoor de afstand tussen water en nestgang soms te klein wordt. Door een gebrek aan natuurlijke wanden schakelt de oeverwaluw gemakkelijk over naar kunstmatige wanden. Dit kan zowel in de vorm van een zand-/aardewand zijn of een speciale wand in beton. Deze laatste zijn duurder maar duurzamer dan andere wanden. In onze streek komen oeverwaluwen het vaakst tot broeden in tijdelijke hopen aarde (van aannemers van grondwerken of van landbouwers) of in zanddepots. Vroegtijdige ontdekking van deze nieuwe kolonies en het leggen van contacten met aannemers en landbouwers is dan ook van cruciaal belang.

Zet jij ons agrarisch erfgoed in de kijker?

Fotowedstrijd 2010

In de Westhoek is op vandaag nog heel wat agrarisch en natuurlijk erfgoed te vinden. Dit stuk van onze cultuur moeten we koesteren en bewaren voor de volgende generaties. Daarom dagen we iedereen uit om, gewapend met een fototoestel, ons landschap te verkennen op zoek naar agrarisch erfgoed: grensmarkeringen, kapellen, toegangsbruggen, waterputten, zonnewijzers, maar ook houtig erfgoed zoals kaphagen, bomenrijen en zelfs levend erfgoed zoals West-Vlaamse rood rund komen in aanmerking.

Een jury zal de foto's beoordelen en de 12 beste inzendingen krijgen een plaats in de Erfgoedkalender 2011. Alle deelnemers worden van de publicatie op de hoogte gebracht en uiteraard wordt de naam van de fotograaf steeds vermeld. Maar er is nog meer! De 3 beste inzendingen belonen we met een vakantiecheque voor hoevetoerisme of een mand verse hoeveproducten.

De foto's moeten genomen worden binnen de gemeenten van het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels of het Regionaal Landschap IJzer & Polder. Alle beelden, in digitaal formaat (minimum 4 megapixels, jpg-formaat), met vermelding van de gemeente waar de foto genomen is, zijn welkom bij isabel.wittevrongel@rlwh.be. Beeldmateriaal inzenden kan tot 15 oktober 2010. Maximum 2 foto's per deelnemer.

Het volledige wedstrijdreglement is te verkrijgen bij de organisatoren: Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, het Regionaal Landschap IJzer & Polder en Proclam vzw of te downloaden op de websites www.rlwh.be / www.rlijp.be / www.proclam.be

"dit initiatief is een samenwerking tussen Proclam vzw, Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, Regionaal Landschap IJzer & Polder en kadert binnen een overkoepelend project 'Draagvlakverbreding Landbouw & Milieu' van de Vlaamse Overheid. Met steun van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, het Departement Landbouw en Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos" Met de steun van Ruimte & Erfgoed

Knotter zoekt knotwilg

Na de succesvolle knotactie van vorige winter, gaat het Regionaal Landschap IJzer & Polder ook dit jaar op zoek naar knotbomen die dringend moeten geknot worden. Knoestige knotwilgen zijn zonder twijfel één van de meest karakteristieke en opvallendste verschijningen in de polders. Ze vormen de groene naden van ons vlakke landschap, maar ze vergen wel onderhoud.

Vaak hebben eigenaars van knotwilgen niet de tijd om zelf het beheer uit te voeren en raken deze waardevolle landschapselementen in verval. Het Regionaal Landschap verzamelde een groep van 30 vrijwilligers en zoekt voor jouw knotbomen een geschikte knotter. De afspraak is dat de knotter vrij kan beschikken over het (brand)hout. Belangrijk is dus dat de takken voldoende dik zijn. Knotwilgen worden gemiddeld om de vijf à zeven jaar geknot. Het dunne snoeihout dat achterblijft wordt op een stapel verzameld en moet door de eigenaar worden verwerkt. Mooi meegenomen is dat bijna alle gemeenten van het Regionaal landschap subsidies geven voor het knotten. Hiervoor kun je bij de milieudienst van de gemeentes terecht.

Heb je knotbomen die dringend aan onderhoud toe zijn, maar heb je zelf geen tijd? Neem dan contact op met het Regionaal Landschap IJzer & Polder via klaas@rijlp.be of 051 54 59 62. Dan schiet ons knotteam deze winter in actie!

Kalender

zie ook www.rijlp.be

zo 3 okt	De Blankaart in herfstooi. Verschillende vogels hebben reeds warmere oorden opgezocht, maar we wachten vol spanning op de komst van een aantal wintergasten... Spring nadien gerust eens binnen in het Vlaams bezoekers-centrum De Otter voor een tentoonstelling van de IJzer- en Handzamevallei.	Afspraak: om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Natuurpunt IJzervallei i.s.m. VBC De Otter. Info bij deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Natuurpuntleden gratis, niet-leden betalen een bijdrage van 1,25€
vrij 8 okt	Paddenstoelen cursus In het najaar van 2010 doen het natuurgebied en het kasteelpark van de Blankaart ook dienst als decor voor een cursus over paddenstoelen. Vooraf inschrijven bij Natuurpunt op 051 54 52 44 of deblankaart@natuurpunt.be Praktijk: op zaterdagvoormiddag 9 en 30 oktober van 9.30u – 12u. Best laarzen aandoen op de praktijkdagen	Theorie: op vrijdagavond 8 en 15 oktober van 19.30u -22u in het Vlaams Bezoekers-centrum De Otter (Iepersteenweg 56, Woumen).	Deze cursus is een samenwerking tussen Paddenstoelenwerkgroep Westhoek en het Vlaams Bezoekerscentrum De Otter.	€ 15,00 voor leden van Natuurpunt; niet-leden betalen 20€
zo 10 okt	Culinaire wandeling en het leven in het Eversambos Leerrijke ontdekking in het bos. Kennis maken met de rijkdom van planten en struiken. Proeven van hapjes met ingrediënten uit het bos. Afsluiten met een bosdrankje.	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
zo 10 okt	Klerken op z'n zondags - zie artikel in deze landshapskrant	13u30 tot 18u, Covemaekerspand, Klerken	Gemeente Houthulst en Regionaal Landschap IJzer & Polder	gratis
zo 10 okt	Herfst in het Eversambos Samen met een natuurgids kennismaken met de rijkdom van het bos. Poëzie rond biodiversiteit..	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
zo 10 okt	Wandeling door de Swal en over de Koekelareberg. De Ruidenberg neemt je mee op sleeptouw langsheen dit nieuwe wandelpad (najaar 2009). Je vindt er enkele mooie stukjes groen, en van op de berg heb je een prachtig zicht op de polders en kustlijn. Meer info bij Georges Pollentier (051/589 418).	Afspraak om 10u aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in 8680 Koekelare.	De Ruidenberg	gratis
zo 10 okt	Wandelrijk Diksmuide 2010 Ontdek het mysterieuze verleden van kasteel 'Ter Heyde' en verken het Praet-bos met de Duitse militaire begraafplaats. Landschapswandeling.	14u30 grote parking nabij kruispunt Wijnendalestraat en Wikkelaarstraat	Toerisme Diksmuide	gratis
woe 13 okt	Culinaire wandeling en het leven in het Eversambos Leerrijke ontdekking in het bos. Kennis maken met de rijkdom van planten en struiken. Proeven van hapjes met ingrediënten uit het bos. Afsluiten met een bosdrankje.	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
woe 13 okt	Bomenpoëziewandeling: Met dichter-gids maken we kennis met diverse boomsoorten, planten en dieren. Op bepaalde locaties wordt een gedicht voorgedragen. De wandeling wordt afgesloten met een bosdrankje.	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
za 16 okt	Nacht van de duisternis. Spannende wandeling in het speelbos. Deelnemers maken kans op een mooie prijs.	Start om 20u. speelbos Edewalle	Milieu- en jeugddienst Kortemark	gratis
zo 17 okt	Wandelrijk Diksmuide Zondagse themawandelingen rond W.O. I, wandel mee in de voetsporen van een frontsoldaat uit 1914-1918. Van Tervaete brug wandelen we naar het pittoreske Stuivekenskerke en de imposante Viconia-hoeve.	14u30 Tervaete brug	Toerisme Diksmuide	gratis
ma 18 okt	The Low Impact Man The Low Impact Man Steven Vroman wil met zijn levenswijze aantonen dat een kleinere ecologische voetafdruk niet meteen betekent dat je als een kluisenaar moet gaan leven.	20u Dorpshuis, Mgr. Schottestraat 1, Ionkershove	bibliotheek en milieudienst gemeente Houthulst	gratis
zo 24 okt	Wandelrijk Diksmuide Zondagse themawandelingen rond W.O. I, wandel mee in de voetsporen van een frontsoldaat uit 1914-1918. Het medische aspect van W.O. I staat centraal tijdens deze wandeling.	14u30 Kaaskerke kerk	Toerisme Diksmuide	gratis
woe 3 nov	Chrysantenwandeling Klein erfgoed op de Oude Stedelijke begraafplaats in de Oude Vestingsstraat te Veurne. De gids zal u meer vertellen over de symboliek op de graven en de over enkele markante families die hier begraven liggen.	Afspraak: 15 u. aan de Dienst voor Toerisme, Grote Markt 29, Veurne. Inschrijven: .058 33 55 31 – infotoerisme@veurne.be	V.V.V. Veurne	€ 2,00.
woe 3 nov	Bomenpoëziewandeling: met dichter-gids maken we kennis met diverse boomsoorten, planten en dieren. Op bepaalde locaties wordt een gedicht voorgedragen. De wandeling wordt afgesloten met een bosdrankje.	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
woe 3 nov	Culinaire heksenwandeling: Halloween is voorbij maar sommige heksen blijven nog wat rondhangen. Heks 'Metsa' leert je haar wereld kennen en in haar heksenketel bereidt ze toverachtige lekkernijen. Prikkende netel-thee, giftige paddenstoelensoep, geroosterde spinnekopjes, Kom en proef van de culinaire heksenkeuken.	14u Startbord parking Eversambos, Eversamstraat Stavele	Toerisme Alveringem	gratis
zo 7 nov	Op stap in De Blankaart. Tussen herfst en winter fascineert de Blankaart ook heel wat bezoekers. De bomen verliezen hun kleurrijke bladeren, misschien zie je wel één van de eerste wintergasten: een blauwe kiekendief of een roerdomp? Spring nadien gerust eens binnen in het Vlaams bezoekerscentrum De Otter voor een tentoonstelling van de IJzer- en Handzamevallei.	Afspraak: om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Organisatie: Natuurpunt IJzervallei i.s.m. Vlaams Bezoekerscentrum De Otter. Info bij deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Deelname: Natuurpunt-leden gratis, niet-leden betalen een bijdrage van 1,25€
vr 12 nov	Het is oorlog in Merkem, Miguel Boutry van Rent a Guide brengt u het verhaal van René Van Eeckhoutte, die tijdens WOI heel wat Merkemnaars hielp vluchten naar Amerika.	20u de Boot, Ieperleedijkstraat 1a, Merkem	de BOOT	4 €
zo 14 nov	Wandeling door de Swal en over de Koekelareberg. De Ruidenberg neemt je mee op sleeptouw langsheen dit nieuwe wandelpad (najaar 2009). Je vindt er enkele mooie stukjes groen, en van op de berg heb je een prachtig zicht op de polders en kustlijn. Meer info bij Georges Pollentier (051/589 418).	Afspraak om 10u aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in 8680 Koekelare.	De Ruidenberg	gratis
zat 20 nov	Dag van de natuur: aanplant geboortebomen	10u Krekebekestraat en Werkenstraat	Milieudienst Kortemark + gezinsbonden	gratis
za 20 nov	Dag van de Natuur in de Blankaart. Aanplanten, wilgen knotten en riet maaien. Eigen picknick meebrengen. Werkkledij, werkhandschoenen en laarzen meebrengen.	Van 9u30 tot 12u en van 13u tot 16u30. Verzamelen om 9u30 en 13u aan het kasteel De Blankaart.	Natuurpunt IJzervallei ism Regionaal Landschap IJzer & Polder. Info: 0477 85 41 38 of guidovdb@skynet.be	Hapje, drankje en soep worden voorzien.
zo 21 nov	Dag van de natuur: aanplant geboortebomen en inkleding speelbos	10u Speelbos Edewalle en Barisdamstraat	Milieudienst Kortemark + gezinsbonden, RLII&P en jeugddienst	gratis
vr 26 nov	Houthulst en duurzame ontwikkeling Info- en discussieavond rond duurzame projecten in Houthulst.	20u Dorpshuis, Mgr. Schottestraat 1, Ionkershove	milieudienst en milieuraad gemeente Houthulst	gratis
za 27 nov	Nacht van de BOOT, Oriëntatieloop in de Broeken. Deelnemen kan individueel of kleine groepjes. Meebrengen: kompas, stift, lat en zaklamp. Onderweg kun je even uitblazen met een warm drankje. Duur: ongeveer 4u	starten kan tussen 18u en 20u bij de Boot	de BOOT, Ieperleedijkstraat 1a, Merkem	5€ VVK; 7€ ADD
zo 5 dec	Winterwandeling op De Blankaart. De winterperiode is een goede periode om kennis te maken met de verschillende vogels die hier komen overwinteren. Kom mee en ontdek het tijdens de winterwandeling door het natuurgebied De Blankaart, samen met een gids! Je kan afsluiten met een bezoek aan het Vlaams Bezoekerscentrum De Otter waar o.a. de vogeltrek en de wintervogels aan bod komen.	Afspraak om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Organisatie: Natuurpunt IJzervallei i.s.m. Vlaams Bezoekerscentrum De Otter. Info bij deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Natuurpuntleden gratis, niet-leden betalen een bijdrage van 1,25€
zo 12 dec	Wandeling door de Swal en Koekelareberg: De Ruidenberg neemt je mee op sleeptouw langsheen dit nieuwe wandelpad (najaar 2009). Je vindt er enkele mooie stukjes groen, en van op de berg heb je een prachtig zicht op de polders en kustlijn. Meer info bij Georges Pollentier (051/589 418)	Afspraak om 10u aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in 8680 Koekelare.	De Ruidenberg	gratis
woe 29 dec	Wandeling langs kerststallen te Veurne. Naast een bezoek aan de Sint-Walburgakerk en de Sint-Niklaas-kerk wordt gewandeld in straten met kerstsfeer: kerststallen, kerstbomen. De gids doet het verhaal over het ontstaan van de kerststal en de kerstboom. Tijdens de wandeling worden enkele kerstgedichtjes voorgelezen	Afspraak: 15 u. aan de Dienst voor Toerisme, Grote Markt 29, 8630 Veurne Meer info bij: 058 33 55 31 – infotoerisme@veurne.be	V.V.V. Veurne	€ 2,00
do 20 jan	Avond rond biodiversiteit – Nieuwjaarsreceptie milieuraad Infoavond met een bezoek aan de wintertuin. Aansluitend nieuwjaarsreceptie Milieuraad. Inschrijven bij de milieudienst op 051 46 08 95	19u30, Mosselstraat 7, Houthulst Gerard Ameeuw, Mosselstraat 7, Houthulst	Open milieuraad en milieudienst Houthulst	gratis
zo 2 jan	Geleide wandeling door het winters landschap van De Blankaart. 's Winters is De Blankaart op z'n mooist volgens verschillende kenners. Vogels zijn in grote aantallen aanwezig: aanschouw één van 20.000 kolganzen, of één van de smienten. Een gids begeleidt je door het gebied. Spring nadien gerust eens binnen in het Vlaams bezoekerscentrum De Otter voor een tentoonstelling van de IJzer- en Handzamevallei.	om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Organisatie: Natuurpunt IJzervallei i.s.m. Vlaams Bezoekerscentrum De Otter. Info bij deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Natuurpuntleden gratis, niet-leden 2,5€
zo 6 febr	Op stap in De Blankaart. Kleed je warm aan en verken samen met een gids natuurgebied De Blankaart. Keer echter tijdig huiswaarts opdat je gevrijwaard blijft van het Blankaart-spook dat zich 's avonds vanuit het riet laat horen. Wat het verhaal hier achter is, hoor je van de gids...	om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Organisatie: Natuurpunt IJzervallei i.s.m. VBC De Otter. Info deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Natuurpuntleden gratis, niet-leden 2,5€
do 17 febr	Leer zelf je fruitbomen snoeien. Deze cursus bestaat uit 1 avond theorie en 2 voormiddagen praktijk (op 27 februari en op 6 maart). Zie artikel in de landshapskrant.	Donderdag 17 februari van 19u00 tot 22u00 in VBC De Otter, Iepersteenweg 56, Woumen. Locatie voor de praktijkles wordt megedeeld tijdens de eerste les.	Regionaal Landschap IJzer & Polder, Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels, vzw 't Boerenlandschap. Met de steun van Ruimte & Erfgoed	€ 12 - wie eerder reeds de theoretische les volgde kan ook inschrijven voor de praktijksessies voor € 8
vrij 25 febr	Film 'microcosmos' + fototentoonstelling biodiversiteit: In deze film spelen insecten de hoofdrol. De insecten zijn met grote lenzen gefilmd, zodat je de piepkleine diertjes goed kunt zien en volgen.	20u30, CC De Beuk, Torhoutstraat 9 te Kortemark	cultuurdienst + milieudienst	2€ (gratis drankje inbegrepen)
zo 6 ma	Geleide wandeling in De Blankaart. De Blankaart krijgt weer een geheel ander beeld dan gedurende de wintermaanden. Aan de vooravond van de lente kan je getuige zijn van de steltloper trek.	Afspraak: om 14.30u aan het Vlaams bezoekerscentrum De Otter- Kasteel De Blankaart (Woumen)	Organisatie: Natuurpunt IJzervallei i.s.m. VBC De Otter. Info bij deblankaart@natuurpunt.be of 051 54 52 44	Natuurpuntleden gratis, niet-leden betalen een bijdrage van 2,5 € (prijs-aanpassing vanaf 2011!)